

Handläggare
Morgan Randall Svahn
morgan.randall-svahn@huddinge.se
Annika Ahola
annika.ahola@huddinge.se

Boverkets

Huddinge kommuns yttrande över remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall; med konsekvensutredning

Huddinge kommun håller med om att delar av Boverkets byggregler (BBR) behöver omarbetas och att vissa delar behöver tas bort. Syftet med den nya regleringen är att få en tydlig struktur på föreskrifterna där krav ställs på funktion. Det är troligt att detta syfte uppnås. Det är dock mycket svårt att överblicka vilka konsekvenser en så här genomgripande förändring av föreskrifterna får. Huddinge kommun menar att det finns överhängande risker att efterlevnaden av kraven kommer att försämrats och att det i sin tur, inte minst på grund av slopandet av sifferställda krav för rumshöjder, kan leda till försämringar för människor som vistas i byggnader som omfattas av föreskrifterna.

Vidare ses en stor risk att kravuppfyllnaden kommer att bedömas olika och att kunskapsbredden som kommer att behövas kan vara svår att uppnå i alla kommuner.

Nedan lämnas kommunens detaljerade synpunkter på några delar av de föreslagna föreskrifterna under rubriker som motsvarar remissunderlagets rubriker.

2. Inledning

Huddinge kommun är tveksam till om intentionerna med föreskrifterna kommer att uppfyllas. Intentionerna sammanfattas i förslaget enligt följande:

”Författningsförslaget ska fortsatt utformas som funktionskrav, men bestå av färre regler. För övrigt gäller att föreskrifterna inte ska innehålla några allmänna råd och inte hänvisa till standarder eller till föreskrifter eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer. Därigenom får samhällsbyggnadssektorn bättre förutsättningar för att kunna vara mer proaktiv och ta ansvaret för att utveckla lösningar som möter de utmaningar som sektorn står inför, exempelvis inom hållbarhet och ekonomi. Sektorn har expertisen och kan bättre identifiera vilka lösningar som behöver utvecklas, jämfört med om statens styrning är mer detaljerad och långtgående.”

Hänvisning görs till branschregler, kunskapssammanställning med mera. Samtidigt måste inte en byggherre inte följa dessa om den har en annan lösning. Det är mycket oklart hur en byggnadsnämnd ska bedöma om en annan lösning är

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Miljö- och bygglövsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Hälsövägen 7
Flemingsberg

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

mbf@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-04-26

Diarienummer
BTN-2023/95

godtagbar eller hur den ska avgöra om allmänna råd från till exempel andra myndigheter kan likställas med att krav uppfylls. Det är en överhängande risk att oklarheter om vad som gäller uppstår och att olika kommuner kommer att bedöma lösningar olika.

2.3 Syften och mål med författningsförslaget

Huddinge kommun har svårt att avgöra om de mål och syften som ställts upp verkligen kommer att uppfyllas med de föreslagna föreskrifterna. Färre regler kan ha en positiv effekt men det är fortsatt oklart mot vad byggnadsnämnden ska kontrollera att de uppfylls. Frågan är om personal inom byggnadsnämndens ansvarsområde behöver gå mer åt att besitta sakkunskap som i det närmaste är att jämföra med sakkunnig i respektive bransch. Det kan också ifrågasättas om det är rimligt att en enskild anställd ska ha så bred kunskap om alla olika branschregler som kommer att finnas när alla regleringar som finns i dagens BBR har formulerats om i enlighet med föreslagna föreskrifter. Här finns en stor risk för både kunskapsbrister och kunskapsmissar. Det finns också behov av förtydliganden om vilken bedömning som tillmätts störst vikt, byggnadsnämndens eller byggherrens, vid olika uppfattningar i en fråga.

5.2.2 Mindre avvikelser

Enligt förslaget har en enskild byggherre ansvar för att samtliga krav i författningen uppfylls. Samtidigt kan byggherren avgöra om det går att göra mindre avvikelser från en föreskrift och byggnadsnämnden ska inför start- och slutbesked bedöma om avvikelserna är godtagbara. Det är mycket oklart vad denna bedömning ska göras mot. Det kan också antas att det krävs mycket sakkunskap för att göra en sådan bedömning. Med detta förslag läggs också den del av det som kan anses utgöra myndighetsutövning över på enskilda byggaktörer, vilket inte är en önskvärd utveckling. Det är också troligt att detta förslag ger ökade konfliktytor mellan nämnder och byggherrar och att avvikelser riskerar att godkännas utan tillräcklig prövning i de fall sakkunskap saknas hos en kommun. Denna hantering kan leda till bedömningar som är eller uppfattas som godtyckliga. Det gör att förutsägbarheten i att byggherrar möter samma bedömning i alla kommuner inte uppnås.

En speciell svårighet bedöms ligga i att byggnadsnämnden ska avgöra om byggherren "tillämpar regeln om mindre avvikelse på ett felaktigt sätt". Huddinge kommun ställer sig frågande till hur avgörandet ska ske, när det saknas råd kring hur bedömningen av begreppet "felaktigt" ska bedömas.

Huddinge kommun ställer sig frågande till hur en mindre avvikelse ska kunna bedömas vara en mindre avvikelse om den formellt strider mot en ordalydelse. Det ter sig som en omöjlighet att göra en korrekt bedömning kring.

"Därför kan behovet komma att öka, av att göra mindre avvikelser från föreskrifterna. Möjligheten finns, under förutsättning att lösningen gör att föreskrifternas syfte uppnås, trots att den formellt strider mot ordalydelsen"

Begreppet "mindre avvikelse" är inte lämpligt då det har sin motsvarighet i bygglovsprövning enligt den äldre plan- och bygglagen vilket i dagens plan- och

Datum
2023-04-26

Diarienummer
BTN-2023/95

bygglag närmast motsvaras av "liten avvikelse". Tydligast vore om ett annat begrepp än "avvikelse" användes i föreskriften.

5.2.4 Termen fackmannamässigt

I föreslagna föreskrifter anges att om en byggherre inte själv besitter fackmannamässig kompetens ska hen se till att den finns. Det anges dock inte hur denna kompetens ska styrkas. Med en sådan ordalydelse bedöms det inte kunna göras en bedömning om kompetensen verkligen finns eller inte.

Byggnadsnämndens mandat att kunna kräva fackmannamässighet kommer förvisso öka, men samtidigt ökar konfliktytorna mellan byggnadsnämnd och byggherre. Här behövs ett starkare stöd för hur bedömningen av fackmannamässig kompetens ska ske.

8. Författningskommentarer

Nedan beskrivs Huddinge kommuns synpunkter gällande lydelse av nya föreskrifter och redovisas efter de föreslagna föreskrifternas kapitel och paragrafer.

1. kap. Övergripande bestämmelser 8 § med överväganden i 5.2.4, 5.2.5 och 5.3.6.

För att kunna avgöra vad som är uppenbart obehövt krävs vägledning i en sådan bedömning. Liknande skrivning finns idag i plan- och bygglagen gällande behov av samråd, vilket lett till att tolkningen av begreppet skiljer sig åt mellan kommuner.

2 kap. Material 2 § med överväganden i 5.3.1

Det är oklart hur en bedömning sett till grannars hygien eller hälsa ska göras. Här krävs ett förtydligande av hur material kan tänkas ha den påverkan.

4 kap. Ljusförhållanden 3 § med överväganden i 5.3.3

Begreppen "hänsyn till rummets avsedda användning" samt "förhållanden i övrigt" är otydliga och behöver förtydligas.

4 kap. Ljusförhållanden 5 § med överväganden i 5.3.3

Det är svårtolkat hur denna bedömning ska göras sett till exempelvis hänsyn till att personer reagerar olika på ljus.

5 kap. Rumshöjd 2 § med överväganden i 5.3.5

Det är oklart hur bestämmelsen ska tolkas sett till att antalet personer som vistas i rummet samtidigt även ska påverka rumshöjden. Den kan tolkas som att ett byggprojekt måste visa hur många som ska vistas i rummet eller att det ska avgöras av byggnadsnämnden. Detsamma gäller kring vilken aktivitet som avses genomföras i rummet. Det kan inte anses ligga i en byggnadsnämnds ansvar att ha koll på vilken rumshöjd varje enskild aktivitet kan behöva. Även vad gäller användarnas känslighet är det mycket svårt att se hur en sådan bedömning ska göras. Användarnas känslighet är dels subjektiv, dels föränderlig.

Vidare bör det finnas någon form av minimikrav på rumshöjder om det anses utgöra en sådan ohälsa. Ett borttagande av minimikrav för bostäder kommer med

Datum
2023-04-26

Diarienummer
BTN-2023/95

största sannolikhet leda till att bostäder som har en undermålig standard för de boende byggs i relativt stor omfattning. En sådan allmänt hållen skrivning som den som föreslås bedöms inte vara lämpligt.

Att förhållandet att tiden för vistelse i ett utrymme, och därmed exponering för ohälsa, ska utgöra en bedömningsgrund för rumshöjd ter sig som en naiv skrivelse. Den leder till subjektiva tolkningar och stor risk för konflikter mellan byggherrar och byggnadsnämnder.

I de fall regleringar återfinns i Arbetsmiljöverkets regler eller föreskrifterna för enkelt avhjälpta hinder bör hänvisning till dessa finnas i författningssamlingen.

6 kap. Teknisk komfort 2 § med överväganden i 5.3.4

I remissunderlaget framställs de siffrsatta kravnivåerna som om de följer Folkhälsomyndighetens kravnivåer. En nivå om lägst 24 °C framstår som en hög lägstanivå och framgår inte som kravnivå i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om temperatur inomhus.

12 kap. Allmänt vid ändring av byggnader 1 § med överväganden i 5.4.1 och 5.4.2.

Begreppet ”oskäligt” behöver beskrivas och förtydligas.

12 kap. Allmänt vid ändring av byggnader 2 § med överväganden i 5.4.1.

Begreppet ”försumbar” behöver beskrivas och förtydligas.

7. Konsekvenser

Huddinge kommun delar inte Boverkets bedömning av konsekvenser. Bland annat bedöms kravnivån minska med föreslagna föreskrifter och de skapar inte heller bättre förutsättningar för likvärdig tillämpning. Inte heller är det troligt att de nya föreskrifterna endast kommer att få begränsade konsekvenser för tillämpningen jämfört med de idag existerande allmänna råden. I stället är det troligt att nya otestade lösningar snabbt kommer att dyka upp i byggprojekt, vilket under en lång tid framöver kommer att leda till stor otydlighet för både byggnadsnämnderna och byggherrarna. Det är också oklart i vilken omfattning det faktiskt kommer att upprättas en praxis som ger en rättssäker och likvärdig bedömning av kraven över hela Sverige.

7.2.1 Byggherrar

Boverket anger att förutsägbarheten bli sämre för byggherrar på kort sikt, men att de förändrade föreskrifterna på lång sikt kan leda till en positiv utveckling. Sett till återkommande kritik att kommuner gör olika bedömningar, redan med de regler som finns idag, bedömer Huddinge kommun att förutsägbarheten kommer att bli sämre mycket längre än bara på kort sikt. Krav som ska utarbetas genom praxis tar lång tid på sig att nå sådan rättsverkande praxis. Detta ställt mot att ordet ”kan” används om de möjliga långsiktiga vinsterna, leder till bedömningen att riskerna för att få ett system som fungerar sämre än idag är större än möjligheterna.

Datum
2023-04-26

Diarienummer
BTN-2023/95

7.4 Kommuner

Huddinge kommun delar Boverkets bedömning att behovet av utbildning ökar samt att arbetssätt behöver ändras. Det framgår dock inte några beskrivningar av konsekvenser sett till ökade konfliktytor eller att kraven på kunskapsbredd kan öka i sådan utsträckning att det för vissa kommuner kan bli svårt att få sådan kompetens.

För Huddinge kommun

Annie Östlund
Ordförande
Bygglovs- och tillsynsnämnden

Beslut i detta ärende har fattats av bygglovs- och tillsynsnämnden den 23 maj 2023.